

POAHAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

1. číslo · ISSN 0032-4132

Budyšin, januar 1982

Lětnik 32

„Pomhaj Bóh!“ lubi čitarjo!

Jako redaktor našeho časopisa přeju Wam wšëm žohnowane nowe lěto a strowju was z hronom na lěto 1982: „Spušćejeće so stajnje na Knjeza, přetož Bóh knjez je wěčna skała!“

Myslu sej, zo je to dobre hrono za tute lěto. Wone pomha nam přećiwo bojosci, kotraž chce nas woblézć, hdyž myslimy na wšelakore wohroženja našeho žiwjenja.

Profeta Jezaja je tute słowo napisał (26,4). Hižo w starym zakonju bě trjeba, ludži stajnje zaso jónu na to dopomnić, što je woprawdźity zakład čłowječeho žiwjenja, hdže je kruta skała. Znajemy rozprawy, kak chcyeše lud boži Stareho zakonja stajnje zaso wot praweho Boha wotpadnyć, na přikład, jako so modleše k zlotemu čelecu abo tež zlotym pohanskim přiboham. Tež tehdom bě to hižo tak, zo woznamjenješe tute wopačne so klonjenje k pokładam tutoho swěta wotpad wot praweho ducha. Tohodla su profeca lud boži stajnje zaso skedźbnjeli na prawu skału, na to, na čož móže so wěriwy woprawdže spuščec.

Tež za nas je tute napominanje runje džensa wažne. Tež nam chce so radšo na druge spuščec hač na njewidzomneho Boha Knjeza! Tež my hladamy za druhimi zakladami našeho žiwjenja, hač je to Bóh, kotrehož drje z hubomaj wuznamy jako swojeho knjeza.

Spušćejeće so stajnje na Knjeza! To rěka, zakład swojeho žiwjenja druhdze pytać, hač w materielnym. Za mnje njeje čłowjek, kotryž so nimo za towaršnosť trěbneho džela tež hišće po swjatoku dołho drěje, zo by stajnje wjetše bohatstwa sebi nahrabał, prawy křesćan. Wón njespušća so na Knjeza jako zakład swojeho žiwjenja, ale na swoju móc! Bóh je duch, rěka w bibliji. Duchowne kubla, naša wěra, ale tež wěda, kultura, přečelstwo, lubosc, to su wěcy, kotrež měl prawy křesćan, kotryž so na Boha spušća, za zakład swojeho žiwjenja scinić! Konkretnje: hodźina, w kotrež sym z přečelemi w dobrej rozmołwje snadź samo něšto materiale „přisadži!“, je wo wjele wjac hódna, hač hodźina, w kotrež sym „dobre pjenjezy zaslužil!“

W tutym zmysle, lubi čitarjo, chcemy so tež w nowym léce mjez sobu skrućować w swojej nadźiji na Boha našeho Knjeza! Cyril Pjech

Lubi čitarjo našeho „Pomhaj Bóh“!

Zaso stejimy na proze noweho léta. Za mnohich to rěka, hišće jónu wróco myslić na lěto 1981, a na wšo, štož je nam tute lěto přinjesło. Dopominamy so hišće jónu na naš kublanski džen w Budyšinje a na cyrkwinski džen w Chwaćicach kaž tež na wosadny džen w Ptačecach a Lejnom a na wšelake druge zarjadowanja za nas ewangeliskich Serbow, kotrež móžachmy z božej pomocu wotměwać. Za to chcemy so Bohu džakować

a jeho chwalić. Ja pak nochcu zabyć, so tež Wam, lubi Serbja, džakować za wšu swěru při wopytanju tutech zarjadowanjow; za wšitke wopory kiž sće za naše dželo a za „Pomhaj Bóh“ přinjesli; za wšitke sobudželo při přihotowanju našich serbskich zarjadowanjow a za wšo, štož sće na wšelake wašnje za cyrkej činili. Njech Wam to Bóh zaplaći!

Nochcemy pak jenož dozady hladać, ale tež do přichoda. Dali Bóh změjemy tež létsa zaso naš kublanski džen a naš cyrkwinski džen. Tež wosadny džen so zaso planuje. Prosimy Boha wo žohnowanje za tute zarjadowanja a za wšitko, štož so w jeho mjenje 1982 přewjedže. Was pak prošu: přińdźće na naše zarjadowanja w bohatej ličbje! Wosebje pak Was prošu, zo njebyšće na njedželsku božu službu zabyli. W mnohich wosadach mamy kóždy měsac tež serbske kemše. To rěka, zo móžemy bože słowo w našej lubej serbskej rěči słyšec, so serbsce modlić a serbsce Boha chwalić a tež z druhimi po kemšach serbsce rěčec. Přińdźće na naše serbske bože služby, hdyž su we Wašej wosadze postajene!

Přeju Wam za 1982 bože žohnowanje a božu móc. Njech Bóh nam wšitkim to da, štož je nam trěbne na čele a na duši. Strowju Was z hronom za Nowe lěto: Wšitko, štož činiće ze słowami abo ze skutkami, to, činiće wšitko w mjenje Knjeza Jezusa (Kol. 3,17).

Waš Siegfried Albert

Dopomnjenki na wosadny džen 1981

Hdyž Wy, lubi čitarjo, tute číslo našeho časopisa čitaće, potom je zawěsće hižo mnoho časa po wosadnym dnju dnja 27. septembra zašlo. Tak njeje wšak to

wjace aktualna rozprawa. Za to pak je časa dosć, při zhotowjenju Wašeho plana léta 1982 sej wobdželenje na přichodnym wosadnym dnju chutnje předewzać!

A hnydom zwoprědka: běše to rjana njedžela pola našich hosćielow w Lejnom a w Ptačecach, tym zady Wojerec a blisko Lubuša, nětko w susodstwje hole, jamow a jězorow. Njewěm, hdy mějachu w Ptačecach posledni króć serbsku božu službu. Tež hewak hač do 27. 9. 1981 mało wědzach wo tutymaj wosamaj. Myslu sej, zo je so druhim wobdželnikam runje tak šło. Snadź běše to za nas jedna z přičinow, so njedželu rano tola na puć podać.

Na dopołdnišej božej službje běchmy někak 50–60 kemšerjow, při čimž běše někak počojca „z Budyškeho“ a druha počojca z Lejna, Ptačec, Lubuša a Blunja. Po postrowach wosadneho fararja Neumanna, fararja Alberta z Budyšina a knjeza Kurja z Blunja džeržeše liturgiju farar Paler, prjedy Huska. Předowanje měsješe naš superintendent na wotpočinku G. Wirth. Zaso serbske předowanje w Ptačecach – tute dožiwjenje drje wšitcy tak spěšnje njezabudu! Po kemšach bě tež pytný, zo so našim Serbam-hosćielam serbska boža služba lubješe, haj zo je jim wona něšto lube! Přeće, tuto kletu wospjetować, bě hnydom słyšec. Chcu hišće naspomnić, zo nas na piščelach přewodžeše knjez H. Wirth z Njeswaćidla.

Po dobrym wobjedze we wjesnym hosćencu jědzechmy z našimi awtami z Ptačec do Lejna. Mějachmy hišće telko časa, sej nowy jězor w bliskosci Lejna wobhladać. Přichodne zetkanišćo běše potom boži dom w Lejnom. Ličba wobdželnikow popołdnišeje zhromadizny běše hišće wjetša. Tež němscy wosadni so wobdželiču. Tohodla so serbske ludowe spěwy a němske kěrlušće spěwachu. Mje njeje to myliło. W srjedźišću popołdnja steještej dwaj přednoškaj. Najprjedy poda knjez Pětr Malink z Budyšina přehlad wo stawiznach našeho naroda, zepěrajo so wosebje na markantne dypki kulturneho wuwica. A tak cyle bjez zajima drje njeběchu za nas ličby wo podželu Serbow w Ptačecach a Lejnom před někak sto lětami.

W druhim přednošku steješe wosebje wuwice wosady Ptačecy-Lejno w srjedźišću. Farar na wotpočinku Sander, kotryž prjedy mjez druhim w Parcowje skutkował, naspomni w swojim přednošku tež wosobinske dožiwjenja.

Džen skónči so potom za wšěch při tykancu a kofeju, tónkróć w Lejnjanskim wjesnym hosćencu. Hišće jónu knježeše wjesola bjesada. Nic jenož w tutym wokomiku bě pytný, kak lubje a pilnje a – wosebje z wutrobu – běchu farar Neumann a jeho pomocnicy z wosady tutón džen přihotowali. Jim hišće jónu wulki a wutrobny džak!

Běše to za nas džen poły dožiwjenjow. Smy so bliže zeznali, tež něšto nawuknyli a drje sej tež hižo wo přichod-

nym wosadnym dnju mysle činili. Wo nim wobsteja hižo zdžela krute předstajenja.

To jedne možemy drje zwěšćić: wosadny džen běše tež džen za naše džěči — jim njeběše wostudło! Haj, ani perfektnje wobkneženje serbskeje rěče njebě wuměnjenje za wosobinsce spokojace dožiwjenje! To rěka, zo možeja přichodny raz wšitcy přińć, zo možeće přińć tež Wy, kiž njejsće lětsa džěči abo němskeho swojbnego dla přišli!

Do toho pak so tola na cyrkwiskim dnju we Łazu widźimy? H.

Nazymske schadžowanje Krajnje synody

17.–21. oktobra w Drježdžanach

Před synodu běšej so dvě wuznamnej cyrkwiskej zhromadźiznje wotmětoje, kotrejž njemožešćej bjez wliwa na našu synodu wostać. To bě jónu schadžowanje Centralneho wuběrka Ekumeniskeje rady cyrkwjow a zdruha synoda Zwjazka ewangelskich cyrkwjow w NDR, kotraž so w septembru w Güstrowje wotmě.

Centralny wuběrk bě w Drježdžanach jednohlósne přihłosował dokumentej z nadpismom: „Přiběrace wohroženje měra.“ Tutomu dokumentej je so synoda Zwjazka přizamknyła. Nic jenož z tuteje přičiny bě trjeba, tež w našej synodže stejišćo zabrać k prašenjam měra, atomarneho wohroženja a wotbrónjenja. Dotal njeznata a njezwučena ličba młodych čłowjekow běše so ze zapodaćmi na synodu wobročila. Prašachu so, kak može synoda puće k měrej a službje za měr pokazać. Nic z mocu bróni, ale z mocu ewangelijske!

Z wulkej chutnosću wjedźena rozmołwa je pokazala, zo maja tež cyrkwy wulku zamołwitosć za swětowy měr. Wone možeja na mnohe wašnje přinošować k wottwarej njepřečelskich wobrazow a k wujednanju mjez ludami.

Přichodna wulka tema tuteje synody bě: „Naćisk Zhromadneho wobzamknjenja k krok-po-kroku zwoprawdženju zawjazowaceje zwjazkoweje zhromadnosće.“ To je dołhi titul. W jedne sadze prajene, su w tutym naćisku dalše kroče ke planowanemu zjednoćenju wšěch ewangelskich cyrkwjow w NDR formulowane. Wosebje su to wotedaće wěstych kompetencow na Zwjazk, wutworjenje jednotnych zakonjow cyrkwiskeho porjada a zaplaćenja přistajenych (dotal mamy w každej cyrkwi hinajše „porjady“ a w každej so přistajeni wšelako plaća), zjednoćenje dotal třoch do jednoho hamta w Berlinje. Tutomu zaměrej služeše tež nowy porjad dotalnego Zwjazka ewangelskich cyrkwjow w NDR. K woběmaj „papjeromaj“ mějachu synody wšěch wosom wobdžělenych cyrkwjow Zwjazka a synodže dotalneju džělneju Zwjazkow (VELKD a EKV) z wjetšinu dweju třecinow přihłosować. Sakska synoda je jako přerjona nuznu wjetšinu we wothłosowanju po mjenje hromadže dostala. (Mjeztym je znate, zo su tež druge synody z hišće wjetšimi wjetšinami přihłosowali, tež synoda Zjednoćeneje ewangelsko-lutherskeje cyrkwy w NDR [VELKDDR], ale zo je synoda Ewangelskeje cyrkwy unije [EKU] naćisk wotpokazała a zo je wón z tym najprjedy „wumrěć“ — přispomnjenje redakcije.)

Synoda měješe dale wobzamkněć zakon wo přidatnym cyrkwiskim zastaranju w starobje. Dale zakon wo polěpšenju zaplaćenja cyrkwiskich džělaćerjow a přistajenych. Tute polěpšenja su zwjeselace, ale wone su drohe! Posled-

nje polěpšenje plaći cylu krajnu cyrkej na lěto 960 000 hriwnow. Dale mějachmy wotličenje za lěto 1980 wobkrućić. Při tym bě zwjeselace zwyżenje dohodow z cyrkwiskich dawkow wo 2%. W Šakskej je to tola tak rjadowane, zo wostanje položca cyrkwiskich dawkow we wosadze a druha položca dže na krajnu cyrkej. Přez powyšnje dawkow we wosadach njetrjeba krajna cyrkej tohodla telko jako podpěru za wosady plaći. Z dawkowego podžěla plaći krajna cyrkej mzdy a druge cyrkownocyrkwinske wudawki, ale někak položca toho, štož krajna cyrkej wot dawkow z wosadow dóstanje, běži zaso do wosadow wróćo! Na přikład jako pomoc při twarach, jako přidawk k cyrkwiskim pěstowanjam abo jako wurunanje toho, štož wosadam při jich wudawkach falowaše.

Budžet na lěto 1982 so přiwwa. Wón ma wysokosć skoro 22 milionow hriwnow.

Wuběrki synody mějachu so ze 46 zapodaćmi zaběrać, k tomu přińdže hišće kopica namjetow na synodu.

Wuradžowanje wo nowym wosadnym porjedze a temu: Bože wotkazanje z džěćimi njeje synoda, hačrunjež wotmě dvě nócnej posedźeni, doćiniła. To ma so w nalěću dohonić!

Kurt Łatki, serbski synodala

Pawoł Hajna njeboh

W decemburskim čisle smy měli krótku rozprawu wo smjerći knjeza Pawoła Hajny ze Starych Hajnic-Budestec. Prjedy hač je tute čisło wušło, dopjelni so tam wuprajena přostwa, wo nim rozprawy dostać! Hnydom tři tajke so redakciji připósłachu. Z nich wuchadza tak wulka česćownosć za njeboheho, zo chcemy je wšě wozjewić:

*

W zašłym lěće smy někotrych swěrynych wuznamnych Serbow přez smjerć zhubili. Mjez nimi běše Korla Wirth-Cokowski, Jurij Zejler-Hornjo Boršćanski. Runje tutomu bě Pawoł Hajna hišće rjany nastawk w oktobrskim čisle našeho „Pomhaj Boh“ wěnowať, njewědžo, zo tak bórže za nim pońdže do wěčnosće. A nětko plaći jemu samemu naš džak a naše dopomnjeće!

7. nowembra lěta 1904 so narodži jako syn žiwnosćerja Jana Hajny a jeho mandželskeje Therezije, rodženeje Gnaukec, w Splósku. Křćený, konfěrmowany a tež zwěrowany bu w Budestecach. Wón nawukny šewstwo. W lěće 1933 so zmandželi z Fridu Wićazec ze Starych Hajnic, hdžež swoje žiwe dny bydleše. Z mandželstwa pochadza jedna džowka. Šěsć

Pohľad z Fichtelberga, najwyšeje hory NDR

lét přebywaše wón we wójnje a potom we lacareće, přetož bu tři króć zranjeny. 1951 započa jako samostatny rjemjeslnik w Budestecach a je jako tajki hač do konca žiwjenja šewcował, kaž je sej to ludstwo přeco a přeco zaso wot tuteho swědomiteho mištra prało.

W léce 1976 zemře jeho lubowana mandželska. Wona běše 7 lét dołho na chorožozu ležala, wot njeho a džowki swěru hladana. W poslednim času tež z jeho strowotu klacaše, hačrunjež bě so počasu w chorowni zaso polěpšila.

Wutoru, 3. nowembra chcychu swojbní z nim na Lubin. Na puću po łukach, po kotrychž bě so přeco rady wuchodžował, so nahlje zwrže a w rukomaj swojeje džowki wusny. Wězo běchu to wulke stróžełe za nju a tež za jeje mandželskeho a jeho wnučkow, kotrajž džěda jara lubowaštaj. A tež jemu Měrcínk a Lubinka přeco wosebje na wutrobje ležeštaj. Wězo su mjez sobu jenož serbsce rěčeli!

Nahladna ličba žarowacych přewođeše jeho sobotu, 7. nowembra, runje na jeho 77. narodninach, k rowu. Prjedawši wosadny farar Bětnar, nětko na wotpočinku w Stołpinje, měješe pohrjeb w serbskej a němskej rěči. Jako tekst za čelne předowanje běše sebi njebočički sam wuzwolił słowo: „Božo, budž mi hrěšnikej hnadny!“ To hluboko charakterizuje jeho wěrjace a z dobom skromne wašnje, přetož wón njechaše chwaleny byč!

Při rowje rěčeše hišće podpisany jako předsyda Serbskeho ewangelskeho cyrkwinskeho dnja a wuzběhny, zo njebě zemřety jenož swěrný křesćan a Serb, ale jedyn z najswěrnějších. Lědy hdy je zakomdžil jedne wuhotowanje serbskeho cyrkwinskeho razu.

Potom so hišće p. Stanij Nawka ze Zdžěrje słowa jimaše a lubemu serbskemu přečelěj džakowaše za jeho prócu a jeho lubosć. Wšak je swěrný wopytował serbske ekumeniske nutrnosće.

Kak rjenje je, zo na kóncu pozawny piskachu „Ha widžu-li ptačata čahnyć!“ Requiescat in pace!
G. L.

Dnja 7. nowembra 1981 chcyše šewski mišter na wotpočinku Paweł Hajna swoje 77. narodniny swjećić, a runje na tutym dnju smy jeho w Budestecach na posledni wotpočink dowjezli. Spi tam nětko poboku swojeje mandželskeje a w samej bliskosći serbskeho basnika Jana Lajnerta.

Wulka syła přečelow a znatych njebočičkeho bě na přewodzenje přišla. Kašč bě ze serbskimi barbami debjeny,

a zemřety bě sej serbske chowanje prał. Za spjeljenje tuteho přeča bě so něhdyši Budeščanski farar Gerat Bětnar dobył, kiž bydli džensa na wuměnkku w Stołpinje. Po jeho žarowanskej narěči džakowaštaj so při wotewrjenym rowje farar Gerat Lazar z Bukec zemřetemu za jeho sobudžěło w přihotowanju a přewjedženju cyrkwinskih dnjow a swěrný katolski přečel ewangelskich Serbow, farar Stanij Nawka ze Zdžěrje, za jeho podpěranje ekumeniskeho procowanja.

Z Pawełom Hajnu zhubi Budeščanska serbska wosada kaž tež Domowinska skupina swojeho najswěrnějšího příslušnika. Njejsu drje žane serbske kemše a žana Domowinska zhromadźizna byli, hdžež by wón pobrachował. Hišće nje-dželu, 5. nowembra, dwaj dnjej do swojeje smjerće běše wón posledni króć kemši a k božemu blicu přišoł. Z wnučkomaj Měrcínom a Lubinku, džensa 12 a 10 lét staraj, je wón kaž tež jeho džowka a přichodny syn jenož serbsce rěčal, tak zo džěsći při zastupje do šule lědma što němsce možeštaj.

Po swojej powaze běše Paweł Hajna — ja wosobinsce znaju jeho někotre lětdžesatki — přewšo spokojny, njesebičny a čestny čłowjek. Za swoje džěło jako šewski mišter njeje drje ženje ani pjenježka wjacje brał, hač měješe při swojich měritkach a zasadach za wopravnjene, a to bě zawěsće mało dosć. W etiskim a moraliskim nastupanju njestaješe na druhich ludži wyše žadanja hač na sebje samoho, kaž to čłowjek hewak rady čini, ale runje nawopak: Najkručiši běše napřečo sebi samomu. Wón njeznaješe rozdžěła mjez dobrym słowom a dobrym skutkom. A štož je při tym najbóle pozběhowace: To wšo bě jemu w jeho skromnosći a jednorosći tak samozrozumliwe, kaž zo na pónđzelu slěduje wutora. Wón drje sej swojeje nadobneje jednorosće a čistosće sam wědomy byl njeje, a tuž so ženje z njej hordžil njeje, zabywši zo by so farizejsce nad druhich wuzběhował.

My nětko we hlubokej zrudobje na njeho spominamy. Narunać nam jeho ničto njebudže a njemóže.

Albert Wawrik

*

Naša serbska wosada žaruje wo jara lubowaneho, swěrneho stawa. Šewc Hajna bě na kóžděj božej službje, na kóždym cyrkwinskim dnju, na ekumeniskich zetkanjach a kublanskich dnjach. Jeho dom je ryzý serbski dom. Tež jeho wnučki su serbske. Swojeho lubeho, přečelniweho a mileho wašnja dla bě wón wšudže rady widžany a lubowany.

Jeho žona ležeše sydom lét chora. Wón ze swojej džowku ju z lubosću hladaše, hač wona dom džěše.

W poslednim léce bě wjele chory, wutroba bě slaba. W Zhorjelcu dósta wón „Schrittmacher“ zaopowany.

Poslednju nje-dželu bě hišće kemši. Wutoru chcyše ze swojimi lubymi do lésa. Ducej zaja jeho boža ručka. Ruče a w měrje wza Bóh knjez swojeho swěrneho služobnika k sebi. My jeho njezabudžemy!
H. R.

Serbiski biskop Lawrentije

W Himmelsthürje pola Hildesheima, Obere Dorfstraße 2, nadeńdžeš na durjach napismo:

Serbiska prawosławna eparchija za Zapadnu Europu. Tu ma wysokodostojny knjez biskop Lawrentije swoju rezidencu. W Drježdžanach běchmoj se zeznałoj při składnosći ekumeniskeje zhromadźizny w awgusće zašleho léta. To bě wjeselo! Serbaj so jako bratraj wobji-

maštaj. Wón z dalokeje Južnosłowjanskeje a ja z Lužicy. Nje-dželu 10. 8. 1981, na dnju swjateho Lawrjenca (= Lawrentije = Laurentius), swjećachmy hromadže w Hodžiju serbsku božu službu. Naš wysoki hosć postrowi wosadu. W Budyšinje předstajich jemu fararja Alberta, swojeho naslědnika w Serbskej superintendenturje. Pobowyš na Mikławšku při rowach wuznamnych Serbow dojedžechmoj do Pančic na swjedženske wopominanje Jakuba Barta-Čišinskeho. Nimoměry bě namaj žel, zo njemóžachmoj dołho tam wostać. Hižo na spočatku dobreje, jasneje, derje zrozumliweje swjedženskeje rěče dyrbjachmoj zaso do Drježdžan wotjěć, hdžež měješe naš hosć byč na wažnym posedženju.

A nětko běch ja w Himmelsthürje a smědžach na tři dny byč jeho hosć. To běchu za mnje bohate dny.

Najprjedy chcu wam knjeza biskopa Lawrentija předstajić. Žiwko Trifunowič narodži so w léce 1935 jako syn pobožneju, burskeju staršeju 20 km k pođnju wot Beograda. Z 23 létami zastupi do kloštra a dósta mjeno Lawrentije, studowaše bohosłowstwo, bě krótko, ale jara zbožowne léta za duchowneho w chudškich bosniskich horinach. Cyrkwinska wyšnosć jeho powoła za wučerja na

Pokročowanje na stronje 4

Naše nowiny a časopisy před 100 lětami Z Rakec

29. decembra z. l. wotdžeržachu tu kk. wučerjo: kantor Rada, Wróbl a Pawlik a někotři budyscy seminaristoj koncert. Zwoprědka so dziwachmy, zo bě so tak mało Serbow na njon zešlo, tola jako program do rukow dostachmy, nam dziwanje zandže. Bě tam tak mało serbskich spěwow, zo njemóžemy Serbam za zło měć, zo tu njeprindžechu, a to čim bóle, dokelž je w Rakecach wulka wjetšina wobydlerjow serbska, susodne wsy pak su skoro z čista wot Serbow wobydlene. Koncert je so powšitkownje radžil, wuzběhnyč dyrbimy piskanje na klawěru wot k. kantora Rady, kaž tež na huslach wot seminaristy Bjarnata. Wuběrnú sławu dobychu sebi tež při duetach a solach knjezna Krawcec, k. wučer Wróbl a seminarist Rerk.

Serbske nowiny, 14. 1. 1882

Kaplan při Michalskej cyrkwi w Budyšinje, k. Mróz, je so dla chorowatosće po 23lětněj službje na Michała emeritować dał. Na jeho město je k. Dr. phil. K. Kalich, dotalny farar w Hornim Wujezdze, wuzwoleny a 11. decembra 1881 swoje nowe zastojnstwo nastupił. Za fararja do H. Wujezda je powołany k. H. Wjack, dotal diakon w Klukšu.

Lužica, januar 1882

měšniški seminar, na tu bu swjećacy biskop w Beogradze. W léce 1969 přewza nowozaloženu eparchiju Serbiskeje prawoslawneje cyrkwyje za Zapadnu Europu, Australiju a Nowu Zelandsku a měješe 10 lét dolho swoju centralu w Londonje. Před třomi lětami přesydlili so do Zapadneje Němskeje, najprjedy do Düsseldorfa a potom do Himmelsthüra.

Dwójce dyrbjach klinkać, prjedy hač so mi wotewrě. „Pola nas su před tydženjom paduški pobyli a někotre drohotne aparaty a jednu postawu swjateje Marje pokradnyli. Tuž nětko kruće zamkamy.“ Tak mi přečelna sobudźelačerkka klóštra wujasni. „Ale po dwěmaj dnjomaj nam jedyn z paduchow wšitko wróćo přinjese. Přeco hdyž na swj. Marju hladach, mje wona napominaše: Donjes mje wróćo! Donjes mje wróćo! Zle swědomje mi měra njeda. Tuž wšo zaso wróćo dam.“

Za čas swojeho wopyta zeznach biskopowe wulke a wažne nadawki. Rezi-denca hišće njeje dowutwarjena. Zdžěla je knjez biskop sam z rukomaj sobu džě-
laš. Eparchat ma sam swoju čišćernju. Tam so běžnje dwaj cyrkwinскеj časopisaj čišćitej a wjele pobožnych knihow. Samo serbiska čitanka za džěci je tam wušła. Biskop so stara, zo by młodžina wotrostla w pobožnej wěrje a zo njeby so wostředž cudzeje wokolinje swojemu serbiskemu ludstwu wotcuzbniła. Ja wobdźiwach swojeho hosćićela hoberske džěto a njewšědnu, sprócniwu pilnosć. Što sebi hižom čišćernja žada do redaktorskeje a zarjadniskeje prócy! K tomu nětk jako najwažniši nadawk jeho biskopske zastojnstwo na duchownym polu.

Po cyłej Zapadneje Europje je jeho wosada rozpróšena – na 460 000 dušow z 32 duchownymi. Biskopska dieceza dyrbi sama ze swojimi pjenjezami wuńć. Wot domjaceje cyrkwyje w Južnoslawjanskej ničo njedóstawa. Bjez cyrkwinских dawkow je cyrkej žiwa jenož wot dobrowólnych darow swojich wěrjacych. Daloko přez milion je dotal dyrbjała nałožiť za wutwarjenje wosadneho srjedžišća w Himmelsthürje. Z džakownosću powěda knjez biskop, kak je Böh Knjez z woprawdžitymi džiwami hustodosć wupomhał. Snano klětu na Serbskim cyrkwinским dnju z jeho erta wjacje wo tym zhonimy. Rady bychmy jeho mjez nami witali. Gerhard Wirth

Nowy serial:

Što wěrja ludžo woprawdže?

To je mjerzace, ale trěbne prašenje na naš wšěch, wšo jedne, hač smy fararjo, wučerjo nabožiny abo wosadni. „Ženje njeje čłowjek tak žadlawy był, zo njeby někajku wěru měl“, je Měrcin Luther jónu prajił. Ale što wěri čłowjek? Je to woprawdže stajnje prawa, wěrna wěra do trojeničkeho Boha, kotruž wući cyrkej? Njemóže wón snadž tež do drugeho Boha, do někajkich bohow wěrić, haj wěrić, zo Boha njeje – a tola mjez nami bydlić?

Njemóžemy so wotmołwje wuwinyć: dyrbimy tola při wšěm předowanju čłowjeka tajkeho wzać, kajkiž wón je, na to nawjazac, štož wón wo wěrje hižo wě, tež hdyž je to za naše nazhonite wočko snadž při wěra abo njewěra? Njedyrbimy tež pola dorosćenych to činić, štož pola džěci w nabožinje hižo dawno činimy, mjenujcy čłowjeka tam wotewzac, hdžež wón steji?

Farar dr. Rudolph z Porchowa pola Hornjeho Wujězda je doktor na polu nabožneje ludowědy a, kaž hižo w de-

cemberskim čísle rozprawjachmy, předsyda Džěłoweho zjednoćenstwa za nabožnu ludowědu. Wón chce nam cyly rjad husto samo zradownych rozprawow podać.

I. Kak móže so swjate činjenje na ma-giske wašnjje znjerezumić?

Jako běch hišće farar w Hrodzišću, mějach sěchowacej małej, ale powučnej dožiwni:

Wopytach młodu mać po porodze jeje přenjeho džěsca. Hordže pokazowaše nowonarodžene w zawku. Dokelž mějachmy tehdom sami hišće małe džěci, mēnjach, zo móžu to posudžowac, a prajach: džěco leži pak chětro njeprijomnje. Mać mi wotmołwi: Haj, knjez farar, to ma swoju přičinu: wone njeje tola hišće krćene. Na to ja: Ale wone móže tohodla tola přihodnje ležec. Na to zaso mać: Haj, knjez farar, njewěm, hač smēm Wam to prajić: Njekrćene džěco kładže so tola stajnje na spěwarske, zo by škitane było.

Na zbožo dopadny mi hnydom a prajach: Spomjatkujće sej: to dže pak jenož ze starymi spěwarskimi. Wy sće pak nowe wzała! Nětko dyrbješe so tež młoda žona smjeć a praji: Oh, knjez farar, sym jara derje zrozumiła, što chceće rjec!

Što z toho wuknjemy? Młoda mać bě po starej při wěrje mēnjenja, zo móže „swjata kniha“ njekrćenemu džěsću škit być. To pak nima ničo z křesćanskej wěru činić!

Jónu wołachu mje k starej žonje, kotraž mrěješe a chcyše bože wotkazanje dostać. Dach jej je. Po swjatočnosći přińdže přichodna džowka ze šalku a praji: Byšće Wy prošu zbytk wina do tuteje šalki linył? Jako so prašach, što ma to rekać, mi wona praji: Běch sebi myslila, zo hdyž dže so maćeri jónu zaso jara špatnje, jej wot toho lunk přećiwu bolosćam dam.

Što z toho wuknjemy? Tak wěsće, kaž měješe stara cyrkej prawje, jako mjeno-waše Swjatu hosćinu „lěkarstwo k nje-smjertnosći“, tak wěsće njeměješe młoda žona tu prawje. Dyrbimy sej tuž spomjatkowac: prawe trjebanje wěcy nje-wuzamkuje znjewužic. Dyrbimy so stajnje prašec: što je wěrne trjebanje a što je znjewužiwane? Što je rzy na-
ložk a što je njepočink? Hdyž so nam prawa wotmołwa na tute prašenja po-radzi, potom móže tež kóžda tradicija něšto dobre być a njetrjeba jenož mort-wa a njewužitne krućedžerjenje staro-dawneho być!

POWĚŚĆE

Lipsk: Předsyda Sakskeho cyrkwin-skeho bratrowstwa, docent dr. Karl-Martin Fischer je po krótkej čežkej cho-rosći, hakle wosrjedž štyrceći lét stary, zemrěl. Wón bě hakle lětsa w nalěcu naslědnistwo zemrětoho fararja dra. Feu-richta přewzał. Jeho nan je 1941 tež hakle 45lětny zemrěl jako „tajny biskop Sak-ski“ w času brunych mócnarjow. Bra-trowstwo je sebi nadawki stajiło, wo tym rozmyslowac, što reka křesćan być w so-cialistiskej towaršnosći a připóznawa tutu towaršnosć jako dobru móžnosć člo-wječeho zhromadneho žiwjenja.

Lipsk: Na swojim wurjadnym schad-zowanju 24. oktobra wuzwoli generalna synoda Ewangelskeje cyrkwyje w NDR našeho krajneho biskopa dr. Jana Hem-pela za Wodžaceho biskopa. K Zjednoče-naj Ewangelskej cyrkwi slušuja sakska, durinska a mecklenburgska ewangelska cyrkej.

Tutón wobraz je fotografował knjez Ar-nošt Grofa z Chasowa w swojej wosadze. Wón woswěći dnja 16. januara swoje 60činy. Přejemy jemu bohate bože žo-hnowanje! W februariskim čísle budže wobšěrniše hódnoćenje.

SERBSKE BOŽE SŁUŽBY

januar 1982

3. 1. – Njedzela po Nowym léce

Budyšin-Michałska: 9.00 hodž. kemše (Albert)
Budestecy: 9.30 hodž. kemše z božim wotkazanjom (Wirth)

6. 1. – Tři krale

Bukecy: 9.00 hodž. kemše (G. Lazar)
Njeswaćidło: 9.30 hodž. kemše (Albert)

10. 1. – 1. njedzela po Třoch kralach

Huska: 10.00 hodž. kemše (Wirth)

17. 1. – 2. njedzela po Třoch kralach

Poršicy: 8.30 hodž. kemše z božim wotkazanjom (Wirth)

24. 1. – 3. njedzela po Třoch kralach

Hodžij: 10.00 hodž. kemše z božim wotkazanjom (Wirth)

31. 1. – 4. njedzela po Třoch kralach

Bart: 8.30 hodž. kemše (G. Lazar)
Rakecy: 9.30 hodž. kemše z božim wotkazanjom (J. Laser)
Hrodzišće: 10.00 hodž. kemše (G. Lazar)

7. 2. – njedzela Septuagesima

Budyšin-Michałska: 9.00 hodž. kemše (Albert)
Budestecy: 14.00 hodž. kemše (Wirth)

Pomhaj Böh, časopis ewangelskich Serbow. – Wuchadza jonkroć za měsac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. – Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. – Hłowny zamotwity redaktor: Farar Cyril Pjeh, 8400 Riesa 11, Windmühlenstraße 17, tel. 72 83. Ekspedicija: Farar G. Lazar, 8601 Bukecy (Hochkirch, Kirchweg 3). Přinoški a dary na konto Sorbische evangelische Superintendentur Bautzen Sp. Bautzen 4962-30-110! – Ludowe nakładnistwo Domowina Budyšin. – Index-Nummer 32921 – Čiše: Nowa Doba, čišćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-2156).